

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
DIPLOMATINĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1012 PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENŲ DELEGAVIMO Į
TARPTAUTINĖS IR EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJAS AR UŽSIENIO
VALSTYBIŲ INSTITUCIJAS ĮSTATYMO NR. X-1262 PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas atsižvelgiant į 2023 m. gegužės 25 d. Lietuvos Respublikos Seimo priimtus Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymą Nr. XIV-2011 (toliau – Pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo įstatymas) ir Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymą Nr. XIV-1985 (toliau – Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymas), kurie įsigalios 2024 m. sausio 1 d.

Įstatymo projekto tikslai – atsižvelgiant į Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės vykdomos valstybės tarnybos pertvarkos pirmojo etapo pagrindinius principus, įgyvendinti antrąjį pertvarkos etapą, išlaikant diplomatinei tarnybai, kaip statutinei valstybės tarnybai, būdingą specifiką, toliau didinti diplomatinės tarnybos veiksmingumą, užtikrinti Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo nuostatų atitiktį Konstitucinio Teismo sprendimams, įstatymo nuostatų nuoseklumą, suderinamumą tarpusavyje ir su kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais.

Įstatymo projekto uždaviniai:

1) sistemiškai peržiūrėti diplomatų darbo užmokesčio teisinį reguliavimą (kartu atitinkamai perskaičiuojant pareiginių algų koeficientų dydžius, o priedą už diplomatinį rangą integruojant į darbo užmokesčio sistemą) ir diplomatų tarnybinės veiklos vertinimo teisinį reguliavimą, kad jis atitiktų valstybės tarnybos pertvarkos pirmojo etapo pagrindinius principus, išlaikant diplomatinei tarnybai, kaip statutinei valstybės tarnybai, būdingą specifiką;

2) suderinti Diplomatinės tarnybos įstatymo nuostatas dėl nepriekaištingos reputacijos su Konstitucinio Teismo 2022 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. KT130-N13/2022 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto (2018 m. birželio 29 d. redakcija) 9 straipsnio 2 dalies 2 punkto, 9 straipsnio 2 dalies (2021 m. gruodžio 23 d. redakcija) 3 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“;

3) suderinti Diplomatinės tarnybos įstatymo nuostatas dėl diplomato nušalinimo nuo pareigų su Konstitucinio Teismo 2021 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. KT201-A-N15/2021 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (2018 m. birželio 29 d. redakcija) 40 straipsnio 1 dalies 3 punkto, 41 straipsnio 2 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“;

4) nustatyti užsienio reikalų ministrui, kaip įstaigos vadovui ir ministrui, atsakingam už vienos iš jam pavestų valdymo sričių – diplomatinės tarnybos veiksmingą organizavimą ir jos funkcijų vykdymą, pareigą patvirtinti nuotolinio darbo tvarką, atrankos į laikinai negalinčių eiti

pareigų diplomatų pareigas organizavimo ir vykdymo tvarką ir asmens tinkamumo diplomatinei tarnybai vertinimo per parengiamąjį laikotarpį tvarką;

5) tikslinti priemonių teisinį reguliavimą, atsižvelgiant į Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo nuostatas ir išlaikant diplomatinei tarnybai, kaip statutinei valstybės tarnybai, būdingą specifiką;

6) išplėsti leidimo diplomatui dirbti kitą darbą teisinį reguliavimą taip, kad jis apimtų ne tik leidimą dirbti kitą darbą pagal darbo sutartis, bet ir leidimą užsiimti kita veikla, nesusijusia su darbo santykiais, ir gauti už ją pajamas;

7) reglamentuoti galimybę pasitelkti diplomata padėti kitai valstybės ar savivaldybės institucijai ar įstaigai arba kitai organizacijai įgyvendinti funkcijas;

8) tikslinti diplomatų veiklos ir tarnybinės etikos – lojalumo valstybei ir politinio neutralumo bei teisingumo principų turinį, atsižvelgiant į atitinkamas Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo nuostatas;

9) peržiūrėti Diplomatinės tarnybos įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje nurodytą Lietuvos Respublikos diplomatinį atstovybių, konsulinių įstaigų ir specialiųjų misijų (toliau – atstovybė) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo apmokėjimo teisinį reguliavimą, atsižvelgiant į Pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo įstatymą;

10) patikslinti Lietuvos Respublikos diplomatinį atstovybių užsienio valstybėje ir Lietuvos Respublikos konsulinių įstaigų funkciją Lietuvos diasporos politikos srityje, – nustatyti, kad jos rūpinasi visos Lietuvos diasporos ryšių su Lietuva palaikymu ir stiprinimu;

11) užtikrinti Diplomatinės tarnybos įstatymo nuostatų nuoseklumą, suderinamumą tarpusavyje ir su kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais.

Kartu teikiamas Lietuvos Respublikos asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – lydimasis įstatymo projektas) parengtas atsižvelgiant į Seimo 2023 m. gegužės 25 d. priimtą Pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo įstatymą, įsigaliosiantį 2024 m. sausio 1 d., taip pat numatant patikslinimus, reikalingus įvertinus Lietuvos Respublikos asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo (toliau – Asmenų delegavimo įstatymas) taikymo praktiką.

Lydimąjo įstatymo projekto tikslai – užtikrinti Asmenų delegavimo įstatymo nuostatų dėl pareiginių algų atitiktį Pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo įstatymui, sudaryti teises sąlygas viešosioms įstaigoms ar nacionalinės plėtros įstaigoms, kurioms Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pavesta administruoti Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių finansuojamos paramos teikimo arba Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo projektus, arba vykdyti veiklą, skatinančią inovacijas, verslo plėtrą ir investicijų pritraukimą, deleguoti savo darbuotojus į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas, taip pat spręsti įstatymo taikymo praktines problemas, siekiant efektyvesnio delegavimo tikslų įgyvendinimo.

Lydimąjo įstatymo projekto uždaviniai:

1) patikslinti nuostatas dėl pareiginės algos, perskaičiuojant deleguojamų asmenų pareiginių algų koeficientų dydžius pagal Pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo įstatymą;

2) sudaryti teisinės sąlygas į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas deleguoti ir viešųjų įstaigų ir nacionalinės plėtros įstaigų, kurios administruoja Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių finansuojamos paramos teikimo arba Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo projektus, arba vykdo veiklą, skatinančią inovacijas, verslo plėtrą ir investicijų pritraukimą, darbuotojus;

3) tikslinti įstatymo nuostatas dėl deleguotų asmenų, jų perkėlimo į kitas pareigas toje pačioje priimančiojoje institucijoje, dėl delegavimo rezervo, delegavimo pratęsimo, ataskaitų teikimo ir kt., siekiant spręsti įstatymo taikymo praktines problemas.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą ir lydimąjį įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija (toliau – Užsienio reikalų ministerija).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami projektuose aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai Diplomatinės tarnybos įstatyme yra reguliuojami taip:

1) Nustatyti pareiginės algos koeficientų dydžiai diplomatų pareigybėms, priedo už diplomatinį rangą koeficientų dydžiai, taip pat darbuotojų, nurodytų įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje, pareiginės algos koeficientų dydžiai neatitinka Pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo įstatymo nuostatų.

2) Nenumatyta pareiga nustatyti ir viešai paskelbti diplomatų darbo apmokėjimo sistemos, kurioje būtų detalizuojami diplomatų pareigybių pareiginės algos koeficiento, viršijančio minimalų pareiginės algos koeficientą, dydžio nustatymo kriterijai ir, atsižvelgiant į šiuos kriterijus, nustatomi maksimalūs pareiginės algos koeficientų dydžiai, pareiginės algos koeficientų intervalai konkrečioms pareigybėms, priemonių dydžiai ir jų skyrimo tvarka.

3) Nustatyta, kad priedo už tarnybos Lietuvos valstybei stažą suma negali viršyti 30 procentų pareiginės algos.

4) Įtvirtinta diplomatų tarnybinės veiklos vertinimo sistema, pagal kurią vertinama diplomato kvalifikacija ir gebėjimai atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas ir pasiektus rezultatus vykdant jam suformuluotas užduotis, pagrįsta trimis galimais vertinimo rezultatais (labai gerai, gerai, nepatenkinamai).

5) Nenumatyta galimybė atlikti neeilinį diplomato tarnybinės veiklos vertinimą, jeigu diplomatas ne trumpiau kaip 6 mėnesius per kalendorinius metus, įskaitant parengiamąjį laikotarpį, ėjo pareigas diplomatinėje tarnyboje, taip pat nenumatyta diplomato teisė inicijuoti neeilinį jo tarnybinės veiklos vertinimą jam pateikus prašymą perkelti jį į aukštesnes pareigas.

6) Nepriekaištingos reputacijos sąlygos yra susietos su nusikalstamomis veikomis, nediferencijuojant jų pagal pavojingumą ir pobūdį ir neatsižvelgiant į atleidimo nuo

baudžiamosios atsakomybės pagrindą, o tai neatitinka Konstitucinio Teismo 2022 m. spalio 20 d. nutarimo Nr. KT130-N13/2022 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto (2018 m. birželio 29 d. redakcija) 9 straipsnio 2 dalies 2 punkto, 9 straipsnio 2 dalies (2021 m. gruodžio 23 d. redakcija) 3 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“.

7) Nustatyta imperatyvi pareiga visais atvejais nušalinti diplomata nuo pareigų gavus informacijos, kad diplomatas įtariamas ar kaltinamas padaręs sunkų arba labai sunkų nusikaltimą arba įtariamas ar kaltinamas padaręs nusikaltimą arba baudžiamąjį nusižengimą valstybės tarnybai ar viešiesiems interesams, o tai neatitinka Konstitucinio Teismo 2021 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. KT201-A-N15/2021 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (2018 m. birželio 29 d. redakcija) 40 straipsnio 1 dalies 3 punkto, 41 straipsnio 2 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ nuostatų.

8) Nenustatyta užsienio reikalų ministro, kaip įstaigos vadovo ir ministro, atsakingo už vienos iš valdymo sričių – diplomatinės tarnybos veiksmingą organizavimą ir jos funkcijų vykdymą, pareiga patvirtinti atrankos į laikinai negalinčių eiti pareigų diplomatų pareigas organizavimo ir vykdymo tvarką, asmens tinkamumo diplomatinei tarnybai vertinimo per parengiamąjį laikotarpį tvarką. Nustatyta, kad diplomatų nuotolinio darbo tvarką tvirtina Vyriausybė.

9) Diplomatomis nenumatyta priemoka už pavadavimą, kai jiems raštu pavedama laikinai atlikti ir kito diplomato, valstybės tarnautojo ar darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, pareigybei nustatytas funkcijas.

10) Nustatyta, kad diplomatas gali dirbti kitą darbą ir gauti darbo užmokestį tik gavęs užsienio reikalų ministro ar jo įgalioto asmens leidimą, bet nenustatyta, kad tokio leidimo reikia ir užsiimti kita, su darbo santykiais nesusijusia, veikla, už kurią gaunamos pajamos.

11) Nenumatyta diplomato teisė gauti įstatymų ir kitų teisės aktų pagrindu nustatytą atlyginimą už veiklą einant valstybės ar savivaldybės valdomos įmonės ar jos dukterinės bendrovės kolegialaus organo nario pareigas iš valstybės ar savivaldybės valdomos įmonės ar jos dukterinės bendrovės lėšų Vyriausybės nustatyta tvarka.

12) Nenustatytas teisinis pagrindas pasitelkti diplomata su jo rašytiniu sutikimu padėti kitai valstybės ar savivaldybės institucijai ar įstaigai įgyvendinti funkcijas, kai yra tarnybinė būtinybė ir užsienio reikalų ministras ir atitinkamos valstybės ar savivaldybės institucijos ar įstaigos vadovas suderina tokią galimybę.

13) Diplomataų veiklos ir tarnybinės etikos – lojalumo valstybei, politinio neutralumo bei teisingumo principų turinys nėra pakankamai išplėtotas.

14) Nenustatytas draudimas priimti į diplomato pareigas asmenį, kurio sutuoktinis, partneris, sugyventinis, artimasis giminaitis ar svainystės ryšiais susijęs asmuo eina diplomato ar valstybės tarnautojo pareigas, jeigu jie pagal pareigas būtų susiję tiesioginio pavaldumo santykiais.

15) Nustatyta, kad Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės užsienio valstybėje ir Lietuvos Respublikos konsulinės įstaigos rūpinasi priimančiojoje valstybėje gyvenančių lietuvių

ryšių su Lietuvos Respublika palaikymu ir stiprinimu. Ši nuostata yra per siaura, nes neapima funkcijos palaikyti ir stiprinti visos Lietuvos diasporos ryšius su Lietuvos Respublika.

16) Nustatyta, kad diplomato, paskiriamo į kitą valstybę pagal diplomatų rotacijos taisyklės, sutuoktinis arba partneris turi teisę grįžti į tas pačias pareigas valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje arba kitoje iš valstybės biudžeto ar savivaldybės biudžeto finansuojamoje įstaigoje ar organizacijoje, kurioje dirbo iki išvykimo kartu su diplomatu. Šios nuostatos praktikoje neįmanoma įgyvendinti, jei diplomato sutuoktinis ar partneris yra įstaigos vadovas (ne valstybės tarnautojas).

17) Nuostatos dėl diplomatų pareigybių skaičiaus ir pareigybių sąrašų tvirtinimo, dėl reikalavimų asmenims, pretenduojantiems į diplomatinę tarnybą, mokėti valstybinę lietuvių kalbą ir turėti tam tikrą išsilavinimą, taip pat nuostatos dėl mentorystės sutarčių, dėl diplomatinės tarnybos laiko pratęsimo, dėl diplomato nušalinimo nuo pareigų, dėl diplomato tarnybos sutarties ir terminuotos diplomato tarnybos sutarties nutraukimo, dėl tarnybinių nusižengimų, dėl išėjimo iš mokymų, dėl kompensacijų diplomato mirties, žūties ar sužalojimo atveju, dėl išėjimo apie naikinamą pareigybę, nuorodos į teisę gauti senatvės pensiją, vartojamos sąvokos „neįgalumas“, „neįgalusis“, „darbingumo netekimas“, „pakaitinis“ tik iš dalies atitinka arba neatitinka kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatų arba yra tarpusavyje nesuderintos (arba tik iš dalies suderintos).

Šiuo metu lydimąjo įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai Asmenų delegavimo įstatyme yra reguliuojami taip:

1) Nustatyti pareiginės algos koeficientų dydžiai, taikomi konkrečioms deleguotų kitų asmenų, su kuriais Užsienio reikalų ministerija sudaro delegavimo sutartis, grupėms: i) į rinkimų stebėjimo misijas deleguotiems asmenims; ii) į priimančiąją instituciją, išskyrus rinkimų stebėjimo misijas, deleguotiems asmenims, kuriems priimančioji institucija moka dienpinigius ar kitas finansines išmokas; iii) į priimančiąją instituciją, išskyrus rinkimų stebėjimo misijas, deleguotiems asmenims, kuriems priimančioji institucija nemoka jokių finansinių išmokų.

2) Nenustatyta galimybė viešosioms įstaigoms ar nacionalinės plėtros agentūroms, kurioms Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pavesta administruoti Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių finansuojamos paramos teikimo arba Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo projektus, arba vykdyti veiklą, skatinančią inovacijas, verslo plėtrą ir investicijų pritraukimą, deleguoti savo darbuotojus į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas, kai toks delegavimas atitinka nacionalinius prioritetus.

3) Nustatyta, kad pretendentas išbraukiamas iš delegavimo rezervo, kai per 5 metus nuo jo įrašymo į delegavimo rezervą nė karto nedalyvavo pretendentu, įtrauktą į delegavimo rezervą, atrankoje.

4) Nepakankamai aiškiai reglamentuota galimybė pratęsti delegavimo trukmę ilgesniam nei 3 metų laikotarpiui, kai deleguotas asmuo perkeliamas į kitas pareigas toje pačioje priimančiojoje institucijoje.

5) Nuostata, kad deleguotiems karjeros valstybės tarnautojams, statutiniams valstybės tarnautojams, valstybės pareigūnams mokama priemoka už darbą kenksmingomis, labai kenksmingomis ir pavojingomis darbo sąlygomis neatitinka Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo ir kitų specialiųjų įstatymų nuostatų.

6) Įtvirtinta, kad deleguotiems asmenims Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka kas mėnesį skiriama nustatyto dydžio išmoka apsirūpinti gyvenamosiomis patalpomis, atskirai neišskiriant atvejų, kai į rinkimų stebėjimo misijas asmenys deleguojami ne ilgesniam nei 30 dienų laikotarpiui.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu siūlomos šios naujos teisinio reguliavimo nuostatos:

1) Nustatomi minimalūs pareiginės algos koeficientai diplomatų pareigybėms, atsižvelgiant į galiojančiame Diplomatinės tarnybos įstatyme nustatytus pareiginių algų ir priedų už diplomatinį rangą koeficientus ir perskaičiuojant juos pagal Pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo įstatymo nuostatas.

2) Diplomatinės tarnybos įstatyme nustatytas priedas už diplomatinį rangą integruojamas į kolektyvinėje sutartyje (jei jos nėra, tai užsienio reikalų ministro) nustatytą darbo užmokesčio sistemą, atsižvelgiant į valstybės tarnybos reformos I etapo principą, pagal kurį pareigūnų, statutinių valstybės tarnautojų rangai yra darbo apmokėjimo sistemos dalis. Nustatoma, kad diplomatinis rangas yra vienas iš pareiginės algos koeficiento, viršijančio įstatymo priede nustatytą minimalų pareiginės algos koeficientą, dydžio nustatymo kriterijų, į kurį atsižvelgiant darbo apmokėjimo sistemoje bus nustatyti maksimalūs pareiginės algos koeficientų dydžiai, pareiginės algos koeficientų intervalai konkrečioms diplomatų pareigybėms.

3) Siekiant apsaugoti asmenų teises ir nepažeisti jų teisėtų lūkesčių, Įstatymo projekte reglamentuojamas diplomatų pareiginės algos koeficientų perskaičiavimas, nustatoma, kad diplomatams iki įstatymo įsigaliojimo nustatyta pareiginė alga kartu su priedu už diplomatinį rangą negali būti sumažinta tol, kol jie eina tas pačias pareigas, išskyrus įstatyme nustatytus atvejus, kai diplomato tarnybinė veikla įvertinama kaip neatitinkanti lūkesčių. Atkreiptinas dėmesys, kad diplomatų, kurie iki įstatymo įsigaliojimo buvo perkelti į karjeros valstybės tarnautojų pareigas pagal Diplomatinės tarnybos įstatymo 43 straipsnio 4 dalį, darbo užmokestis bus perskaičiuojamas vadovaujantis atitinkamomis Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo ir teikiamo Įstatymo projekto (kai jis bus priimtas) nuostatomis.

4) Atsižvelgiant į Pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo įstatymo nuostatas, nustatoma, kad pagal darbo sutartis dirbančių atstovybių darbuotojų, nurodytų įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje, minimalus pareiginės algos dydis yra lygus Vyriausybės patvirtintai minimaliajai mėnesinei algai. Nustatoma, kad darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, sudarytas iki įstatymo įsigaliojimo dienos, iki šių sutarčių galiojimo pabaigos mokama ne mažesnio dydžio nei jiems iki įstatymo įsigaliojimo nustatyta pareiginė alga. Pareiginė alga negali būti sumažinta iki darbo sutarčių galiojimo pabaigos.

5) Įtvirtinama, kad diplomatų ir atstovybių darbuotojų, nurodytų įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje, darbo apmokėjimo sistema bus nustatoma kolektyvinėje sutartyje, o jei kolektyvinės sutarties nėra, darbo apmokėjimo sistemą nustatys užsienio reikalų ministras ir paskelbs viešai Užsienio reikalų ministerijos interneto svetainėje. Darbo apmokėjimo sistemoje bus detalizuojami pareiginės algos koeficiento, viršijančio įstatyme nustatytą minimalų pareiginės algos koeficientą, dydžio nustatymo kriterijai ir, atsižvelgiant į šiuos kriterijus, bus nustatomi maksimalūs pareiginės algos koeficientų dydžiai, pareiginės algos koeficientų intervalai konkrečioms pareigybėms, priemonių dydžiai ir jų skyrimo tvarka, premijų atstovybių darbuotojams, nurodytiems įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje, dydžiai ir jų skyrimo tvarka. Prieš užsienio reikalų ministrui nustatant ar keičiant darbo apmokėjimo sistemą, turės būti Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka atliktos informavimo ir konsultavimo procedūros. Diplomatus darbo apmokėjimo sistema bus nustatoma vadovaujantis Vyriausybės patvirtintomis rekomendacijomis.

6) Įstatymo projekte nurodyti kriterijai, kuriais remiantis nustatomas pareiginės algos koeficientas (diplomato tarnybinės veiklos pobūdis, sudėtingumas, atsakomybės lygis, diplomatinis rangas, papildomų įgūdžių ar žinių, svarbių einamoms pareigoms, turėjimas) įrašomi ir į sąrašą kriterijų, kuriais remiantis asmuo, atkūręs diplomato statusą, skiriamas į pareigas, taip pat kuriais remiantis diplomatas skiriamas į diplomato pareigas pasibaigus jo laikino perkėlimo į kitą valstybės instituciją ar įstaigą laikotarpiui ar delegavimo į tarptautinę ir Europos Sąjungos instituciją ar užsienio valstybės instituciją laikotarpiui.

7) Nustatoma, kad diplomatomis skiriamo priedo už tarnybos Lietuvos valstybei stažą suma negali viršyti 20 procentų pareiginės algos. Diplomatomis, kurių tarnybos Lietuvos valstybei stažas įsigaliojus šiam įstatymui yra didesnis negu 20 metų, priedo už tarnybos Lietuvos valstybei stažą dydis procentais yra fiksuojamas ir yra lygus įstatymo įsigaliojimo dieną sukauptam priedo už tarnybos Lietuvos valstybei stažą dydžiui procentais. Fiksuotasis priedo už tarnybos Lietuvos valstybei stažą dydis nekinta ir šio dydžio priedas už iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos sukauptą tarnybos Lietuvos valstybei stažą yra mokamas tol, kol diplomatai eina pareigas diplomatinėje tarnyboje ar valstybės tarnyboje. Fiksuotasis priedo už tarnybos Lietuvos valstybei stažą dydis išlieka ir jiems grįžus į diplomatinę tarnybą.

8) Įtvirtinama nauja diplomatų tarnybinės veiklos vertinimo sistema: atsisakoma diplomato kvalifikacijos ir gebėjimų atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas vertinimo ir nustatoma, kad vertinama diplomato kompetencija ir pasiekti veiklos rezultatai vykdant jam suformuluotas užduotis. Naujoji vertinimo sistema būtų grindžiama keturiais galimais vertinimo rezultatais: diplomato tarnybinė veikla vertinama kaip viršijanti lūkesčius, atitinkanti lūkesčius, iš dalies atitinkanti lūkesčius arba neatitinkanti lūkesčių. Nesiūloma atsisakyti nuorodos į diplomatus suformuluotas užduotis, nes veiklos rezultatų vertinimas yra neatsiejamas nuo tiesioginio vadovo nustatytų užduočių įgyvendinimo. Tiesioginis vadovas yra atsakingas už kokybišką užduočių formulavimą, susiejant jas su atitinkamo padalinio užduotimis ir strateginiais įstaigos tikslais, nustatytais strateginiuose valdymo dokumentuose. Sąsajos tarp

įstaigos strateginių tikslų, jos padalinių tikslų ir užduočių ir darbuotojų užduočių yra viena iš esminių įstaigos, jos padalinių ir darbuotojų rezultatyvios veiklos sąlygų. Nustatoma, kad diplomatas, nesutinkantis su tiesioginio vadovo pateiktu jo tarnybinės veiklos vertinimu, turi teisę kreiptis į Diplomatus atestacijos komisiją, kuri įvertina diplomato tarnybines veiklas kaip atitinkančią lūkesčius arba kaip iš dalies atitinkančią lūkesčius arba siūlo užsienio reikalų ministrui priimti atitinkamus įstatyme nustatytus sprendimus.

9) Nustatoma galimybė atlikti neeilinį diplomato tarnybinės veiklos vertinimą, jei diplomatas ne trumpiau kaip 6 mėnesius per kalendorinius metus, įskaitant parengiamąjį laikotarpį, ėjo pareigas diplomatinėje tarnyboje, taip pat įtvirtinama diplomato teisė inicijuoti neeilinį savo tarnybinės veiklos vertinimą, kai jis pateikia prašymą perkelti jį į aukštesnes pareigas (išskyrus pareigas, į kurias turi būti organizuota atranka).

10) Tikslinamos nuostatos dėl nepriekaištingos reputacijos: jos sąlygos siejamos su skirtingomis nusikalstamomis veikomis, diferencijuojamomis pagal pavojingumą ir pobūdį, taip pat atsižvelgiant į atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės pagrindą; taip užtikrinama įstatymo nuostatų atitiktis Konstitucinio Teismo 2022 m. spalio 20 d. nutarimui Nr. KT130-N13/2022 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto (2018 m. birželio 29 d. redakcija) 9 straipsnio 2 dalies 2 punkto, 9 straipsnio 2 dalies (2021 m. gruodžio 23 d. redakcija) 3 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“.

11) Tikslinamos nuostatos dėl diplomato nušalinimo nuo pareigų: nustatoma, kad dėl diplomato, kuriam pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksą pareikšti įtarimai ar kaltinimai, nušalinimo sprendimą priimančiam asmuo, įvertinęs pareigų pobūdį, atliekamas funkcijas ir kitas svarbias aplinkybes, taip pat nustatomas nušalinimo terminas ir galimybė nušalintą diplomata su jo sutikimu perkelti į lygiavertes ar žemesnes pareigas, jei toks perkėlimas neprieštarauja nušalinimo tikslui, taip užtikrinant nuostatų atitiktį Konstitucinio Teismo 2021 m. gruodžio 22 d. nutarimui Nr. KT201-A-N15/2021 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (2018 m. birželio 29 d. redakcija) 40 straipsnio 1 dalies 3 punkto, 41 straipsnio 2 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“.

12) Nustatoma pareiga užsienio reikalų ministrui, kaip įstaigos vadovui, ir ministrui, atsakingam už vienos iš valdymo sričių – diplomatinės tarnybos veiksmingą organizavimą ir jos funkcijų vykdymą, patvirtinti nuotolinio darbo tvarką, atrankos į laikinai negalinčių eiti pareigų diplomatų pareigas organizavimo ir vykdymo tvarką ir asmens tinkamumo diplomatinei tarnybai vertinimo per parengiamąjį laikotarpį tvarką. Siūloma, kad diplomatų nuotolinio darbo tvarką nustatytų užsienio reikalų ministras, atsižvelgdamas į diplomatų tarnybos specifiką, nes didelė dalis diplomatų dirba atstovybėse užsienyje ir jų darbo ypatumai priklauso ir nuo tarptautinių organizacijų bei užsienio valstybių institucijų darbo organizavimo.

13) Atsižvelgiant į Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo nuostatas, nustatomas teisinis pagrindas mokėti diplomatai priemonę už pavadavimą, kai jam raštu pavedama laikinai atlikti ir kito diplomato, valstybės tarnautojo ar darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, pareigybei nustatytas funkcijas, taip pat nustatoma, kad kiekviena priemonė negali būti mažesnė kaip 10 procentų pareiginės algos, o priemonių suma negali viršyti 80 procentų

pareiginės algos. Atsižvelgiant į diplomatinės tarnybos specifiką, į tai, kad atstovybės yra daugiau nei 60-yje užsienio valstybių, taip pat ir tose, kuriose (ar iš kurių) yra vykdoma Rusijos agresija prieš Ukrainą, bei tose, kuriose yra įtempta saugumo situacija, diplomatai patiria didelių saugumo grėsmių ir riziką, siūloma neatsisakyti galiojančiame įstatyme nustatytos priemokos už darbą, kai yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, kuri savo turiniu nedubliuoja ir neapima kitų priemonių ir yra viena iš garantijų, kurias valstybė įstatymo lygmeniu nustato diplomatom kaip statutiniams valstybės tarnautojams.

14) Siūloma nustatyti, kad diplomatas privalo gauti užsienio reikalų ministro ar jo įgalioto asmens leidimą ne tik dirbti kitą darbą ir gauti už jį darbo užmokestį, bet ir užsiimti kita veikla, nesusijusia su darbo santykiais, už kurią gaunamos pajamos. Siūloma išlaikyti šiuo metu įstatyme įtvirtintą leidimu grindžiamą sistemą, įvertinus tai, kad diplomatai dėl savo veiklos specifikos patiria didesnę saugumo ir kitokią riziką. Siekiant šias grėsmes mažinti, būtina išlaikyti leidimų dirbti kitą darbą ar užsiimti kita veikla, už kurią gaunamos pajamos, sistemą, kuri veikia prevenciškai, užkirsdama kelią galimoms neigiamoms pasekmėms ir galimą žalą valstybei, o ne reaktyviai, kai stengiamasi mažinti jau kilusią reputacinę ir kitą žalą. Siūloma neatsisakyti diplomatomui nustatyto draudimo eiti daugiau nei vienas valstybės tarnautojo pareigas, atsižvelgiant į tai, kad diplomatinė tarnyba yra statutinė valstybės tarnyba, ir į tai, kad diplomatai dėl savo veiklos specifikos patiria didesnę saugumo ir kitokią riziką, taip pat į tai, kad diplomatom, kaip statutiniams valstybės tarnautojams, Diplomatinės tarnybos įstatymas nustato tam tikras pareigas, tarp jų – pareigą rotuotis į atstovybes užsienyje. Pabrėžtina, kad galiojantis teisinis reguliavimas, pagal kurį diplomatas gali būti perkeltas į karjeros valstybės tarnautojo pareigas kitose institucijose ir įstaigose (pagal Įstatymo projektą, jis galės būti ir pasitelktas padėti kitai valstybės ar savivaldybės institucijai ar įstaigai įgyvendinti funkcijas), taip pat pagal kurį buvęs diplomatas gali atkurti diplomato statusą, yra pakankamas tam, kad diplomatų žinios ir kompetencija būtų pritaikomos kitose valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose.

15) Atsižvelgiant į Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo nuostatas, įtvirtinama diplomato teisė gauti įstatymų ir kitų teisės aktų pagrindu nustatytą atlyginimą už veiklą einant valstybės ar savivaldybės valdomos įmonės ar jos dukterinės bendrovės kolegialaus organo nario pareigas iš valstybės ar savivaldybės valdomos įmonės ar jos dukterinės bendrovės lėšų Vyriausybės nustatyta tvarka.

16) Siūloma nustatyti teisinį pagrindą pasitelkti diplomatą su jo rašytiniu sutikimu padėti kitai valstybės ar savivaldybės institucijai ar įstaigai įgyvendinti funkcijas, kai yra tarnybinė būtinybė ir kai užsienio reikalų ministras ir atitinkamos valstybės ar savivaldybės institucijos ar įstaigos vadovas suderina tokią galimybę. Pasitelktam diplomatomui darbo užmokestis būtų mokamas ir kitos garantijos užtikrinamos iš Užsienio reikalų ministerijos lėšų, dėl tokio pasitelkimo diplomato tarnybos sutartis nenutrūktų, diplomatomui būtų nustatomas ne mažesnis negu iki pasitelkimo nustatytas pareiginės algos koeficientas, paliekamas diplomatinis rangas, o pasitelkimo laikas įskaitomas į diplomatinės tarnybos stažą. Diplomatom pasitelkimo tvarką ir sąlygas nustatytų Vyriausybė.

17) Diplomatus veiklos ir tarnybinės etikos – lojalumo valstybei ir politinio neutralumo bei teisingumo principų turinys tikslinamas atsižvelgus į atitinkamas Valstybės tarybos įstatymo pakeitimo įstatymo nuostatas.

18) Nustatomas draudimas priimti į diplomato pareigas asmenį, kurio sutuoktinis, partneris, sugyventinis, artimasis giminaitis ar svainystės ryšiais susijęs asmuo eina diplomato ar valstybės tarnautojo pareigas, jeigu jie pagal pareigas būtų susiję tiesioginio pavaldumo santykiais.

19) Nustatoma, kad Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės užsienio valstybėse ir Lietuvos Respublikos konsulinės įstaigos rūpinasi Lietuvos diasporos ryšių su Lietuvos Respublika palaikymu ir stiprinimu.

20) Nustatoma, kad diplomato, paskiriamo į kitą valstybę pagal diplomatų rotacijos taisyklės, sutuoktinis arba partneris turi teisę grįžti į tas pačias pareigas valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje arba kitoje iš valstybės biudžeto ar savivaldybės biudžeto finansuojamoje įstaigoje ar organizacijoje, išskyrus institucijos, įstaigos ar organizacijos vadovo pareigas, kurioje dirbo iki išvykimo kartu su diplomatu.

21) Siekiant užtikrinti įstatymo nuostatų nuoseklumą, jų tarpusavio suderinamumą ir atitiktį kitiems Lietuvos Respublikos teisės aktams, kartu išlaikant diplomatinei tarnybai būtiną teisinio reguliavimo specifiką, siūlomi šie pakeitimai:

- atsižvelgiant į Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymą, atsisakoma ribojimo, pagal kurį užsienio reikalų ministras tvirtina didžiausią leistiną diplomatų pareigybių skaičių neviršydamas Vyriausybės nustatyto didžiausio leistino pareigybių skaičiaus, nes Vyriausybė nebenustatys didžiausio leistino pareigybių skaičiaus; nustatoma, kad užsienio reikalų ministras tvirtina diplomatų pareigybių skaičių ir pareigybių sąrašus, konsultuodamasis su darbuotojų atstovavimą įgyvendinančiais asmenimis;

- nuostata dėl reikalavimo asmenims, pretenduojantiems į diplomatinę tarnybą, mokėti valstybinę lietuvių kalbą tikslinama pagal Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymą, o nuostata dėl išsilavinimo reikalavimo tikslinama pagal Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymą;

- atsižvelgiant į Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymą ir į tai, kad Diplomatinių tarnybos įstatyme nustatyta galimybė diplomatams, sulaukusiems 65 metų, pratęsti diplomatinės tarnybos laiką, atsisakoma nuostatų dėl mentorystės sutarčių;

- nustatoma, kad diplomatinės tarnybos laikas gali būti pratęstas tik su diplomato sutikimu, taip pat tik jei diplomato tarnybinė veikla per paskutinius 3 metus buvo įvertinta kaip atitinkanti lūkesčius ir (ar) viršijanti lūkesčius;

- nuostatos dėl diplomato nušalinimo nuo pareigų tikslinamos atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo nuostatas ir atsisakant Darbo kodekso 49 straipsnio 1 dalies nuostatos atkartojimo;

- įstatymo 92 straipsnis tikslinamas nurodant ir tuos diplomato tarnybos sutarties ir terminuotos diplomato tarnybos sutarties nutraukimo pagrindus (šalims susitarus, diplomato prašymu, asmeniui neatitinkant nepriekaištingos reputacijos reikalavimų), kurie yra aptarti

kituose įstatymo straipsniuose, taip pat nustatoma, kad diplomato tarnybos sutartis ar terminuota diplomato tarnybos sutartis su nėščia diplomate, taip pat su diplomatu, kuris vienas auginą vaiką (įvaikį) iki 3 metų, negali būti nutraukta paskyrus tarnybinę nuobaudą ar po tarnybinės veiklos vertinimo;

- nuostatos dėl tarnybinių nusižengimų tyrimo ir nuobaudų skyrimo, dėl kompensacijų diplomato mirties, žūties ar sužalojimo atveju tikslinamos, atsižvelgiant į Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymą ir išlaikant diplomatinei tarnybai, kaip statutinei valstybės tarnybai, būdingą specifiką;

- siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, nuostata dėl kasmetinių atostogų suteikimo už pirmuosius tarnybos metus tikslinama įrašant nuorodą į Darbo kodeksą;

- tikslinamos nuostatos dėl įspėjimo apie diplomato pareigybės naikinimą, nustatant ilgesnius įspėjimo terminus nėščioms diplomatėms, diplomatams su negalia ir diplomatams, pateikusiems išrašą dėl ligos, įtrauktos į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu patvirtintą sunkių ligų sąrašą;

- nuorodos į teisę gauti senatvės pensiją, sąvokos „neįgalumas“, „neįgalusis“, „darbingumo netekimas“, „pakaitinis“ keičiamos formuluotėmis, atitinkančiomis kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatas;

- atliekami kiti tikslinamojo pobūdžio pakeitimai.

Įstatymo projektu nesiūloma keisti Diplomatinės tarnybos nuostatų dėl nemokamų atostogų diplomatams suteikimo (nemokamos atostogos iki 3 mėnesių dėl šeiminių ar kitų aplinkybių gali būti suteikiamos diplomatai į pareigas priėmusio asmens ir diplomato susitarimu, Darbo kodekse nustatytais pagrindais nemokamos atostogos suteikiamos diplomato prašymu). Šios nuostatos yra valstybės garantija diplomatams, kuriems kaip statutiniams valstybės tarnautojams, lyginant su valstybės tarnautojais, yra keliami didesni reikalavimai, nustatomos papildomos pareigos. Diplomatom nemokamos atostogos ypač aktualios ir dėl stažuočių, mokymų, kvalifikacijos kėlimo. Įstatymo projektu taip pat siūloma išlaikyti diplomatams, kaip statutiniams valstybės tarnautojams, taikomą specialų įspėjimo apie naikinimą pareigybę teisinį reglamentavimą. Pabrėžtina, kad Diplomatinės tarnybos 2 straipsnyje yra nustatoma, kad darbo santykius ir socialines garantijas nustatantys įstatymai ir kiti teisės aktai diplomatams taikomi tiek, kiek jų statuso ir socialinių garantijų nenustato Diplomatinės tarnybos įstatymas.

Lydimuoju įstatymo projektu siūlomos šios naujos teisinio reguliavimo nuostatos:

- 1) Tikslinami pareiginės algos koeficientų dydžiai, atsižvelgiant į Pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo įstatymo nuostatas.

- 2) Siūloma padidinti į rinkimų stebėjimo misijas deleguotiems asmenims ir į priimančiąją instituciją deleguotiems asmenims, kuriems priimančioji institucija moka dienpinigius ar kitas finansines išmokas, pareiginės algos dydį, kuris atitiktų Vyriausybės patvirtintą minimaliosios mėnesinės algos dydį. Šiuo metu pareiginės algos koeficiento dydis šioms deleguotų asmenų grupėms nesiekia Vyriausybės patvirtinto mėnesinės minimaliosios algos dydžio.

3) Įtvirtinama nauja deleguojamų asmenų grupė – viešosios įstaigos ar nacionalinės plėtros įstaigos darbuotojai, bei deleguojančių institucijų grupė – viešosios įstaigos ar nacionalinės plėtros įstaigos, kurioms Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pavesta administruoti Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių finansuojamos paramos teikimo arba Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo projektus, arba vykdyti veiklą, skatinančią inovacijas, verslo plėtrą ir investicijų pritraukimą. Šios deleguojamų asmenų grupės įtvirtinimas suteikia teisinį pagrindą esant nacionaliniam interesui deleguoti atitinkamų įstaigų darbuotojus, t. y. viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros bei uždarnosios akcinės bendrovės „Investicijų ir verslo garantijos“ (INVEGA), kurioms Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka yra pavestos funkcijos įvardintose srityse. Galimybė deleguoti nacionalinės plėtros įstaigos darbuotojus numatyta atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos finansų ministerijos siūlymą ir įvertinant tai, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos nacionalinės plėtros įstaigų įstatymo 5 straipsniu, nacionalinės plėtros įstaigos tikslas – „vykdyti skatinamojo finansavimo veiklą Vyriausybės nustatytoje srityse, siekti užtikrinti finansiškai gyvybingas ir efektyvias investicijas ir prisidėti prie valstybės ekonominės, socialinės ir regionų plėtros“, taip pat minėto įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 12 punkte nurodyta, kad nacionalinė plėtros įstaiga „įgyvendina skatinamąsias finansines priemones, projektus ir programas vystomojo bendradarbiavimo srityje“. Nauja deleguojamų asmenų grupė yra išskirta iš kitų asmenų grupės todėl, kad vadovaujantis Asmenų delegavimo įstatymo 19 straipsniu, kiti asmenys yra deleguojami deleguojančiosios institucijos – Užsienio reikalų ministerijos, kuri sudaro su jais delegavimo sutartį, kurioje nustatoma jiems pareiginė alga pagal Asmenų delegavimo įstatymo 24 straipsnio 2 dalį. Viešosios įstaigos ar nacionalinės plėtros įstaigos darbuotojai bus deleguojami deleguojančiosios institucijos – viešosios įstaigos ar nacionalinės plėtros įstaigos, kuri jiems darbo priimančiojoje institucijoje laikotarpiu mokės darbo užmokestį, kuris jiems buvo mokamas iki delegavimo.

4) Atsižvelgiant į Asmenų delegavimo įstatymo taikymo praktiką, tikslinama nuostata dėl pavedimo kitai valstybės institucijai Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka atrinkti pretendentą, esant motyvuotam deleguojančiosios institucijos prašymui ir pritarus Užsienio reikalų ministerijai. Tokiu būdu siekiama suteikti galimybę pačiai deleguojančiajai institucijai atrinkti pretendentą, jei pareigų priimančiojoje institucijoje pobūdis susijęs su konkrečios valstybės institucijos funkcijomis ir yra tikslinga deleguoti atitinkamos institucijos ekspertą.

5) Tikslinama pretendento išbraukimo iš delegavimo rezervo nuostata, t. y. pretendentas išbraukiamas iš delegavimo rezervo tuo atveju, kai per 5 metus nuo jo įrašymo į delegavimo rezervą jis nėra karto nedalyvavo pretendentų, įtrauktų delegavimo rezervą, atrankoje į rinkimų stebėjimo misijas arba nuo jo dalyvavimo paskutinėje pretendentų atrankoje iš delegavimo rezervo praėjo daugiau nei 5 metai. Nuostata siekiama tobulinti esamą praktiką ir išvengti perteklinio neveiklaus rezervo, kuriame dominuoja asmenys, realiai nedalyvaujantys rinkimų stebėjimo misijų veikloje. Šiuo metu delegavimo rezerve yra 1 033 asmenys, net 90 proc. jų nėra karto nedalyvavę atrankoje į rinkimų stebėjimų misijas per pastaruosius 5 metus. Taip pat

atsisakoma pretendento išbraukimo iš delegavimo rezervo pretendento mirties atveju, nes delegavimą koordinuojanti institucija neturi sisteminės prieigos prie tokios informacijos, o delegavimo rezervas bus atnaujinamas vertinant minėtąjį aktyvumo kriterijų, t. y. bus išbraukiami asmenys, kurie per 5 metus nuo įrašymo į delegavimo rezervą nė karto nedalyvavo atrankose arba nuo kurių dalyvavimo paskutinėje atrankoje praėjo daugiau nei 5 metai.

6) Nustatoma, kad delegavimo trukmė gali būti pratęsiama ilgesniam nei 3 metų laikotarpiui, kai deleguotas asmuo perkeltas į kitas pareigas toje pačioje priimančiojoje institucijoje.

7) Atsižvelgiant į Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo nuostatas atsisakoma priemokos už darbą kenksmingomis, labai kenksmingomis ir pavojingomis darbo sąlygomis deleguotiems karjeros valstybės tarnautojams, statutiniams valstybės tarnautojams, valstybės pareigūnams, paliekant tik darbo užmokestį, kurį pagal Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymą ir kitus specialiuosius įstatymus sudaro pareiginė alga, priedai ir priemokos

8) Atsižvelgiant į Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo nuostatas tikslinama nuostata, kad pretendentas ar deleguotas asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis nebūtų laikomas nepriekaištingos reputacijos vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymo nuostatomis, taikomomis valstybės tarnautojams, kurie nėra įstaigos vadovai.

9) Siūloma nustatyti deleguotam į rinkimų stebėjimo misiją iki 30 kalendorinių dienų laikotarpiui asmeniui apmokėti ar kompensuoti jo patirtas (faktines) gyvenamųjų patalpų nuomos išlaidas, kurios neviršytų Vyriausybės nustatytą komandiruočių į užsienio valstybę išlaidų – gyvenamojo ploto nuomos išlaidų – normų.

10) Atliekami kiti tikslinamojo pobūdžio pakeitimai.

5. Numatomas teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatas (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymo projektą neigiamų teisinio reguliavimo pasekmių nenumatoma, bus sudarytos teisinės prielaidos veiksmingesnei ir rezultatyvesnei diplomatinei tarnybai. Atsižvelgiant į Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės vykdomos valstybės tarnybos pertvarkos pirmojo etapo pagrindinius principus ir išlaikant diplomatinei tarnybai, kaip statutinei valstybės tarnybai, būdingą specifiką bus įgyvendintas antrasis valstybės tarnybos pertvarkos etapas, užtikrinta Diplomatinės tarnybos įstatymo nuostatų atitiktis Konstitucinio Teismo sprendimams, įstatymo nuostatų nuoseklumas, suderinamumas tarpusavyje ir su kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais.

Priėmus lydimąjį įstatymo projektą neigiamų teisinio reguliavimo pasekmių nenumatoma, Asmenų delegavimo įstatymo nuostatos dėl pareiginės algos koeficientų bus suderintos su Pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo įstatymo nuostatomis, įtvirtinta galimybė esant nacionaliniam interesui viešosioms įstaigoms ar nacionalinės plėtros įstaigoms, kurioms pavesta administruoti Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių

finansuojamos paramos teikimo arba Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo projektus, arba kurios vykdo veiklą, skatinančią inovacijas, verslo plėtrą ir investicijų pritraukimą, deleguoti savo darbuotojus į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas. Bus patikslintos nuostatos, kurios leis užtikrinti įstatymo nuostatų nuoseklumą ir efektyvesnį taikymą.

6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas nedarys neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio nuostatomis, Užsienio reikalų ministerija atliko Įstatymo projekto ir lydimosio įstatymo projekto antikorupcinį vertinimą.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir plėtrai

Priimtas Įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas nedarys tiesioginės įtakos verslo sąlygoms ir plėtrai. Lydimasis įstatymo projektas, esant nacionaliniam interesui, suteiks platesnių ir efektyvesnių galimybių deleguoti verslui aktualių sričių Lietuvos ekspertus, o tai darys palankų poveikį verslui ir jo plėtrai.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Įstatymo projektą ir lydimąjį įstatymo projektą inkorporuojant į teisinę sistemą kitų įstatymų priimti nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų.

Įstatymo projektu nenustatoma naujų sąvokų ir jas įvardijančių terminų.

Lydimuoju įstatymo projektu keičiamos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos jau aprobuotų terminų „delegavimas“, „delegavimo į rinkimų stebėjimo misijas rezervas“, „kiti asmenys“, „nacionalinis kontingentas“ ir „šeimos nariai“ apibrėžtys. Lydimuoju įstatymo projektu keičiamos sąvokos yra suderintos Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus Įstatymo projektą, iki įstatymo įsigaliojimo turės būti priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 27 d. nutarimo Nr. 1393 „Dėl Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ (jo projektą parengs Užsienio reikalų ministerija), užsienio reikalų ministras turės nustatyti diplomatų, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, nurodytų Diplomatinės tarnybos įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje, darbo apmokėjimo sistemą, taip pat pakeisti diplomatų tarnybinės veiklos vertinimo ir asmenų tinkamumo diplomatinei tarnybai vertinimo, diplomatų prašymų leisti dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį nagrinėjimo, sprendimų priėmimo ir atšaukimo, diplomato statuso atkūrimo, konkurso į Lietuvos Respublikos diplomatinę tarnybą organizavimo tvarkų aprašus.

Priėmus lydimąjį įstatymo projektą, iki įstatymo įsigaliojimo turės būti priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 26 d. nutarimo Nr. 639 „Dėl Socialinių garantijų deleguotiems asmenims dydžių aprašo ir Socialinių garantijų deleguotiems asmenims taikymo ir delegavimo išlaidų padengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (jo projektą parengs Užsienio reikalų ministerija).

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo projektas bus įgyvendinamas iš Užsienio reikalų ministerijai skirtų biudžeto asignavimų, lydimasis įstatymo projektas – iš Užsienio reikalų ministerijai skirtų biudžeto asignavimų ir atitinkamų deleguojančiųjų institucijų biudžetų.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą buvo įvertinti ir Užsienio reikalų ministerijos Darbo tarybos pasiūlymai, į dalį jų atsižvelgta. Kitų vertinimų ar išvadų nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai, kurių reikia jam įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną „Eurovoc“: „diplomatine tarnyba“, „Užsienio reikalų ministerija“, „diplomatine atstovybė“, „specialioji misija“, „diplomatas“, „tarnybinis nusižengimas“.

Reikšminiai lydimosio įstatymo projekto žodžiai, kurių reikia jam įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną „Eurovoc“: „valstybės tarnyba“, „tarptautinė institucija“, „ES institucija“, „tarptautinė organizacija“, „tarptautiniai santykiai“, „darbuotojų perkėlimas“, „Europos civilinė tarnyba“, „valstybės tarnautojas“, „Bendrijos institucijos ir Europos viešoji tarnyba“, „darbo teisė ir darbo santykiai“, „vykdomoji valdžia ir valstybės tarnyba“, „tarptautinė politika“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 5, 7, 10, 43, 69, 71, 72 ir 79 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2086(3) nuostatos yra inkorporuotos į Įstatymo projektą.
